

**CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
INSPECȚIA JUDICIARĂ**

**GHID DE ORIENTARE
PENTRU PERSOANELE INTERESATE
SĂ SESIZEZE INSPECȚIA JUDICIARĂ**

(GHID I)

BUCUREȘTI 2006

1. STRUCTURA INSPECȚIEI JUDICIARE

Potrivit art. 60 alin. 1 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, pe lângă Plenul Consiliului Superior al Magistraturii funcționează Inspecția Judiciară, condusă de un inspector șef.

Potrivit alineatului 2 al aceluiași articol, în cadrul Inspecției judiciare funcționează un serviciu de inspecție judiciară pentru judecători și un serviciu de inspecție judiciară pentru procurori.

Conform alineatului 5 al aceluiași articol, atribuțiile Inspecției judiciare, structura, numărul și salarizarea inspectorilor se stabilesc de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în limitele bugetului.

Din interpretarea textului de lege menționat, reiese că Inspecția Judiciară nu face parte din structura aparatului tehnic – administrativ al Consiliului Superior al Magistraturii, nu este subordonată președintelui și vicepreședintelui consiliului, ci funcționează ca un corp distinct, autonom, pe lângă Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

1. ROLUL INSPECȚIEI JUDICIARE

Potrivit art. 42 alin. 1 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, Inspecția judiciară îndeplinește, potrivit legii, atribuții de analiză, verificare și control în domeniile specifice de activitate, sub coordonarea și controlul plenului.

Rezultă că, unul dintre rolurile esențiale ale Inspecției judiciare constă în oferirea de informații concrete Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la modul de organizare și funcționare a instanțelor/parchetelor, la conduita judecătorului/procurorului în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, ca urmare a verificărilor efectuate la cererea plenului, a secțiilor, a petiționarilor, ori de Inspecția judiciară, din oficiu.

Rezultatele constatate în urma verificărilor stau la baza adoptării hotărârilor plenului sau secțiilor cu privire la măsuri de organizare și funcționare a instanțelor/parchetelor, la sancționarea judecătorului /procurorului, la apărarea reputației sale profesionale etc.

2. CINE POATE SESIZA INSPECȚIA JUDICIARĂ

Acest răspuns este dat de următoarele texte de lege:

Potrivit **art. 97** din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, **orice persoană poate sesiza Consiliul Superior al Magistraturii, direct sau prin conducătorii instanțelor și parchetelor**, în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor sau procurorilor, încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii ori săvârșirea de către aceștia a unor abateri disciplinare.

Din interpretarea textului de lege menționat rezultă că sesizarea se adresează Consiliul Superior al Magistraturii și indiferent de

destinatarul acesteia (președinte, vicepreședinte, secretar general etc.), după analiza conținutului, se înaintează Inspecției judiciare.

Ar fi util ca, în cazul în care sesizarea vizează aspecte de competența Inspecției judiciare, titularul sesizării să facă această precizare, sau să se adreseze direct Inspecției judiciare.

3. OBIECTUL SESIZĂRII

Potrivit art. 97 alin. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, exercitarea dreptului prevăzut la alin. 1, mai sus citat, nu poate pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărârile judecătorești, care sunt supuse căilor legale de atac.

Din conținutul acestui text de lege, cât și din conținutul textelor din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, care stabilesc atribuțiile Inspecției judiciare, rezultă că, sesizarea adresată Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să se refere la aspecte din activitatea instanțelor/parchetelor, la activitatea sau conduita judecătorului sau procurorului, la încălcarea de către aceștia a obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii ori săvârșirea unor abateri disciplinare, fără a pune, în nici un caz, în discuție legalitatea hotărârilor judecătorești sau a soluțiilor date de procuror.

Deși dispozițiile art. 97 alin.2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, fac referire exclusiv la hotărârile judecătorești, în urma modificărilor survenite prin

adoptarea Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniul proprietății și al justiției, s-a instituit principiul independenței procurorului în măsurile dispuse și soluțiile adoptate.

Ca atare, măsurile și soluțiile adoptate de către procuror sunt supuse controlului instanței competente să judece cauza în fond (art. 64 alin.2 din Legea nr. 304/2004, republicată).

4. FORMA SESIZĂRII

Legea nu prevede un tipizat sau formular pentru cazul în care o persoană dorește să se adreseze Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la aspecte din activitatea instanțelor sau parchetelor, a judecătorilor sau procurorilor. Însă, chiar și în aceste condiții, sesizările, în conținutul lor, trebuie să se refere **clar și concret** la aspectele pe care le consideră că se impun a fi făcute cunoscute Consiliului Superior al Magistraturii, și care sunt prezentate la punctul 4 din prezentul Ghid.

De asemenea, sesizările, prin modul de adresare, trebuie să respecte drepturile și libertăților celorlalte persoane. Aceasta reprezintă de fapt o îndatorire fundamentală a oricărui cetățean, consacrată de Constituția României care, în art. 57, prevede că **„cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.”**

Nu în ultimul rând, trebuie cunoscut faptul că, sesizările trebuie să conțină date de identificare a persoanei care o formulează

(nume, prenume, adresa completă), cât și semnătura acesteia. În caz contrar, conform dispozițiilor art. 7 din Ordonanța de Urgență, aprobată prin Legea nr. 233/2002 privind soluționarea petițiilor, sesizarea care nu îndeplinește aceste condiții, se clasează, ceea ce presupune că nu va fi luată în considerare.

Datele de identificare ale persoanei (nume, prenume, adresa completă) trebuie să fie conținute și de sesizarea care se adresează prin e-mail, pe una din adresele de contact ale Consiliului Superior al Magistraturii.

Ar fi util dacă sesizarea cu privire la aspectele mai sus precizate, ar îmbrăca forma prezentată în anexa I.

5. CINE EFECTUEAZĂ VERIFICĂRILE

În conformitate cu dispozițiile art. 42 alin.1 și 3 din Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliul Superior al Magistraturii verificările se efectuează, în principal, prin inspectorii de la cele două servicii de inspecție judiciară, ținând cont de instituția vizată (instanță sau parchet) și de calitatea persoanei cu privire la care s-a făcut sesizarea (judecător sau procuror).

Potrivit art. 46 alin. 2 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, verificările pot fi efectuate și prin judecători desemnați de președintele instanței, la cererea Inspecției Judiciare.

În același sens, potrivit art. 65 din aceeași lege, în cazul procurorilor, verificările la un anumit parchet pot fi efectuate, la

cererea Inspecției judiciare, și de către procurori anume desemnați de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (pentru această instituție), procurorul șef al Departamentului Național Anticorupție (pentru această instituție), procurorii generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel (pentru situațiile care privesc parchetele respective și unitățile subordonate acestora).

Potrivit art. 72 din aceeași lege, verificările la parchetele din subordinea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pot fi efectuate, la cererea Inspecției Judiciare, și prin procurori anume desemnați de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Potrivit art. 61 alin. 4 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, în exercitarea atribuțiilor, inspectorii pot solicita președinților instanțelor judecătorești și conducătorilor parchetelor din circumscripția altei curți de apel decât cea în care se află instanța sau parchetul unde se efectuează o verificare, să desemneze judecători sau procurori, prin rotație, care să efectueze anumite acte dintre cele date în competența Inspecției judiciare.

5. COMPETENȚELE INSPECȚIEI JUDICIARE

Competențele Inspecției judiciare sunt date de atribuțiile stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, stabilite distinct pentru cele două servicii de inspecție judiciară.

Astfel, potrivit art. 43 alin. 1 din acest regulament, inspectorii Serviciului de inspecție judiciară pentru judecători exercită, în principal, următoarele atribuții:

a) efectuează verificări la instanțele de judecată, în legătură cu respectarea normelor procedurale privind primirea cererilor, repartizarea aleatorie a dosarelor, stabilirea termenelor, continuitatea completului de judecată, pronunțarea, redactarea și comunicarea hotărârilor, înaintarea dosarelor în apel și recurs, executarea hotărârilor penale și civile și informează conducerea Consiliului despre deficiențele constatate, formulând propuneri adecvate;

b) verifică exercitarea în condiții corespunzătoare a atribuțiilor de conducere privind organizarea eficientă, comportamentul și comunicarea, asumarea responsabilităților și aptitudinile manageriale;

c) verifică și soluționează sesizările adresate Consiliului Superior al Magistraturii în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor și a magistraților asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii, ori săvârșirea de către aceștia a unor abateri disciplinare;

d) efectuează verificări, în vederea încuviințării de către secția pentru judecători a percheziției, reținerii sau arestării preventive a judecătorilor;

e) efectuează verificări privind îndeplinirea condiției de bună reputație de către judecători, judecătorii stagiați care au promovat

examenul de capacitate, judecătorii înscriși la concursul de promovare și de către judecătorii propuși pentru numirea în funcții de conducere, în condițiile legii;

f) în materie disciplinară, asigură componența comisiei de disciplină pentru judecători, în condițiile și pe durata prevăzută de lege; efectuează cercetarea prealabilă în vederea exercitării acțiunii disciplinare față de judecători, inclusiv față de judecătorii aleși în Consiliul Superior al Magistraturii, precum și față de magistrații asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție; asigură secretariatul comisiei de disciplină pentru judecători;

g) efectuează verificări privind calificativele acordate de către comisiile de evaluare, în cazul în care acestea sunt contestate de judecători și de magistrații asistenți;

h) rezolvă contestațiile referitoare la legalitatea procedurilor de alegere a judecătorilor ca membri în Consiliul Superior al Magistraturii;

i) verifică dacă judecătorii și reprezentanții societății civile aleși în Consiliul Superior al Magistraturii au făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 sau au colaborat cu acestea;

j) efectuează verificări cu privire la contestațiile formulate de judecători împotriva hotărârilor pronunțate de Secția pentru judecători, cu excepția celor date în materie disciplinară;

k) întocmește raportul privind starea justiției în legătură cu activitatea instanțelor judecătorești;

n) îndeplinesc orice alte sarcini stabilite de Plen, președinte, ori de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

Potrivit art. 44 alin 1 din același regulament, inspectorii din cadrul Serviciului de inspecție judiciară pentru procurori exercită, în principal, următoarele atribuții:

a) efectuează verificări la parchete, în legătură cu respectarea normelor procedurale, primirea și înregistrarea lucrărilor, repartizarea dosarelor procurorilor pe criteriul specializării acestora, continuitatea procurorilor în lucrările repartizate și independența procurorului de ședință în formularea concluziilor, respectarea termenelor, calitatea actelor procedurale, comunicarea actelor procedurale prevăzute de lege, și informează conducerea Consiliului despre deficiențele constatate, formulând propuneri adecvate;

b) verifică eficiența managerială și a modului de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente pentru asigurarea unei bune funcționări a parchetelor, a calității corespunzătoare a serviciului, semnalând deficiențele constatate și formulând propuneri corespunzătoare pentru înlăturarea acestora;

c) verifică și soluționează sesizările adresate Consiliului Superior al Magistraturii în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a procurorilor, încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii și cu celelalte persoane implicate în cursul urmăririi penale, ori săvârșirea de către aceștia a unor abateri disciplinare;

d) efectuează verificări, în vederea încuviințării de către secția pentru procurori a percheziției, reținerii sau arestării preventive a procurorilor;

e) verifică și soluționează în cadrul procedurii de verificare a conduitei procurorilor, contestațiile formulate împotriva procurorului ierarhic superior pentru intervenția, în orice formă, în efectuarea urmăririi penale sau în adoptarea soluției, trecerea nejustificată a lucrărilor altui procuror ori pentru influențarea în orice formă a concluziilor prezentate în instanță;

f) efectuează verificări privind îndeplinirea condiției de bună reputație de către procurori, procurorii stagieri care au promovat examenul de capacitate, procurorii înscriși la concursul de promovare și de către procurorii propuși pentru numirea în funcții de conducere, în condițiile legii;

g) în materie disciplinară, asigură componența comisiei de disciplină pentru procurori, în condițiile și pe durata prevăzută de lege; efectuează cercetarea prealabilă în vederea exercitării acțiunii disciplinare față de procurori, inclusiv față de procurorii aleși în Consiliul Superior al Magistraturii; asigură secretariatul comisiei de disciplină pentru procurori;

h) efectuează verificări privind calificativele acordate de către comisiile de evaluare a activității profesionale, în cazul în care acestea sunt contestate de procurori;

i) rezolvă contestațiile referitoare la legalitatea procedurilor de alegere a procurorilor în Consiliul Superior al Magistraturii;

j) verifică dacă procurorii aleși în Consiliul Superior al Magistraturii au făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 sau au colaborat cu acestea;

k) efectuează verificări cu privire la contestațiile formulate de procurori împotriva hotărârilor pronunțate de Secția pentru procurori, cu excepția celor date în materie disciplinară;

l) analizează raportul anual al activității desfășurate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Departamentul Național Anticorupție și prezintă propuneri privind măsurile necesare;

m) întocmește raportul privind starea justiției în legătură cu activitatea parchetelor;

n) îndeplinesc orice alte sarcini stabilite de Plen, președinte, ori de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

6. LIMITELE VERIFICĂRILOR

Legea nu prevede expres care sunt limitele verificărilor pe care le efectuează inspectorii din cadrul celor două servicii de inspecție judiciară. Însă, atât pentru judecători cât și pentru procurori, sunt reglementate principiile ce le guvernează activitatea și care trebuie respectate de judecători și procurori, indiferent de funcțiile deținute, neputând fi încălcate în cadrul unor verificări de natură administrativă.

Acest fapt reiese din interpretarea sistematică a următoarelor texte de lege:

Potrivit **art. 46 alin. 2** din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, verificările efectuate de președinți sau vicepreședinți ori prin judecători anume desemnați trebuie să respecte principiile independenței judecătorilor și supunerii lor numai legii, precum și autoritatea de lucru judecat.

Potrivit **art. 17** din aceeași lege, **hotărârile judecătorești pot fi desființate sau modificate numai în căile de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale.**

Potrivit **art. 97** din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, orice persoană poate sesiza Consiliul Superior al Magistraturii, direct sau prin conducătorii instanțelor și parchetelor, în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor sau procurorilor, încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii ori săvârșirea de către aceștia a unor abateri disciplinare.

Exercitarea dreptului prevăzut la alin. 1 nu poate pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărârile judecătorești, care sunt supuse căilor legale de atac.

Potrivit **art. 69 alin. 1** din Legea nr. 303/2004, ministrul justiției, când consideră necesar, din proprie inițiativă sau la cererea Consiliului Superior al Magistraturii, exercită controlul asupra procurorilor, prin procurori anume desemnați de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau, după caz, de procurorul general al Parchetului Național Anticorupție, ori de ministrul justiției.

Controlul constă în verificarea eficienței manageriale, a modului în care procurorii își îndeplinesc atribuțiile de serviciu și în care se desfășoară raporturile de serviciu cu justițiabilii și cu celelalte persoane implicate în lucrările de competența parchetului. **Controlul nu poate viza măsurile dispuse de procuror în cursul urmăririi penale și soluțiile adoptate.**

Cu privire la soluțiile adoptate de procuror (neînceperea urmăririi penale, clasare, scoatere de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale), potrivit **art. 278 ind. 1 și următoarele din Codul de procedură penală**, controlul legalității și temeiniciei acestora se realizează de instanțele de judecată, la sesizarea persoanei vătămate precum și a oricărei alte persoane ale căror interese legitime au fost vătămate, care pot desființa rezoluția sau ordonanța atacată, reține cauză spre judecare sau trimitere cauza procurorului în vederea începerii urmăririi ori redeschiderea urmăririi penale.

De asemenea, ca o garanție a respectării legalității în procesul penal, legiuitorul a prevăzut - **art. 275 și următoarele din Codul de procedură penală** - posibilitatea ca orice persoană nemulțumită de actele și măsurile dispuse în timpul urmăririi penale să facă plângere împotriva acestora, dacă i s-a adus o vătămare intereselor sale legitime.

Astfel, plângerea împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror ori efectuate pe baza dispozițiilor date de acesta se rezolvă de prim procurorul parchetului, sau după caz, de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel ori de

procurorul șef de secție al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

În același sens, se prevede și în articolul **64 alin. 3** din Legea nr. 304/2004 republicată privind organizarea judiciară, potrivit căruia soluțiile adoptate de procuror pot fi infirmate motivat de către procurorul ierarhic superior, când sunt apreciate ca fiind nelegale. Teza a II a art. 64 alin. 3, potrivit căreia măsura infirmării soluției de către procurorul ierarhic superior este supusă controlului instanței competente să judece cauza în fond, la cererea procurorului care a adoptat soluția, a fost declarată neconstituțională prin Decizia nr. 345 din 18 aprilie 2006 a Curții Constituționale.

Se constată că, potrivit dispozițiilor legale sus menționate coroborate cu prevederile Codului de procedură penală, art. 275 și urm., art. 278 ind.1, soluțiile adoptate de procuror se examinează sub aspectul legalității și temeiniciei numai de instanțele de judecată, iar hotărârile judecătorești pot fi desființate sau modificate numai în căile de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale (art.17 din Legea nr.304/2004 republicată, privind organizarea judiciară).

În concluzie, din coroborarea dispozițiilor procesual penale - art. 275 și urm. cu dispozițiile art. 97 alin.1, 2 din Legea nr. 303/2004 republicată, privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu prevederile articolelor 43 și 44 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii și cu ale articolelor 46 alin. 2 și 64 alin. 3 din Legea nr.304/2004 republicată privind

organizarea judiciară, se constată că **Inspekția Judiciară a Consiliului Superior al Magistraturii**, prin atribuțiile, sale nu poate pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărâri judecătorești, nu poate infirma soluțiile adoptate de procuror și nici nu le poate examina sub aspectul legalității și temeiniciei, întrucât s-ar aduce atingere principiilor independenței judecătorilor, supunerii lor numai legii și autorității de lucru judecat, precum și independenței procurorilor în soluțiile adoptate.

7. ÎNTOCMIREA ȘI COMUNICAREA RĂSPUNSULUI

Dispozițiile aplicabile pentru întocmirea și comunicarea răspunsului sunt cele cuprinse în Ordonanța nr. 27/30 ianuarie 2002, aprobată prin Legea nr. 233/23 aprilie 2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor.

Potrivit dispozițiilor art. 8 alin.1 din actul normativ menționat "autoritățile și instituțiile publice sesizate au obligația să comunice petiționarului în termen de 30 de zile de la data înregistrării petiției, răspunsul, indiferent dacă soluția este favorabilă sau nefavorabilă."

În situația în care petițiile sunt transmise de la alte autorități sau instituții publice, termenul de 30 de zile curge, potrivit dispozițiilor art. 8 alin. 2 din aceeași lege, de la data înregistrării petiției la autoritatea sau instituția publică competentă.

În temeiul considerentelor legale menționate, Consiliul Superior al Magistraturii, ca instituție publică, are obligația de a

comunica răspunsul , în termen de 30 de zile de la data înregistrării petiției, persoanei care formulează o sesizare.

Termenul de 30 de zile poate prelungit cu cel mult 15 zile de conducătorul autorității sau instituției publice, atunci când aspectele sesizate prin petiție necesită o cercetare mai amănunțită.

Dacă până la comunicarea răspunsului petiționarul formulează un alt memoriu cu același conținut pe care îl adresează Consiliul Superior al Magistraturii sau altei instituții ori autorități publice și care este remis spre competență soluționare celui dintâi, se va întocmi un singur răspuns ce va face referire la toate petițiile primite.

Dacă după trimiterea răspunsului se primește o nouă petiție de la același petiționar, ori de la o autoritate sau instituție publică greșit sesizată, cu același conținut, acesta se clasează fără obligația de a se comunica un nou răspuns.

În cazul în care aspectele semnalate în cuprinsul memoriului exced competenței Consiliului Superior al Magistraturii, în termen de 5 zile de la înregistrare trebuie să i se comunice petiționarului cărei autorități sau instituții publice fost trimis spre soluționare.

În ceea ce privește conținutul comunicării acesta trebuie să cuprindă direcția/serviciul și numărul de înregistrare al lucrării la Consiliul Superior al Magistraturii, data întocmirii răspunsului și semnătura conducătorului ori persoanei împuternicite de acesta.

De asemenea, în conținut se va face referire la toate aspectele sesizate de petiționar, constatările desprinse în urma verificărilor,

concluziile în sensul confirmării sau neconfirmării aspectelor semnalate și temeiul legal.

În cazul în care se constată că o parte din aspectele sesizate nu sunt de competența Consiliului Superior al Magistraturii, în comunicare se va face mențiune cu privire la căile procedurale pe care le poate urma petiționarul și la instituția sau autoritatea publică la care se poate adresa.

ANEXA I

DOMNULUI/DOAMNEI
PREȘEDINTE
VICEPREȘEDINTE
INSPECTOR ȘEF etc.

Subsemnata/Subsemnatul.....,
domiciliată/domiciliat în localitatea....., strada, nr.....,
bloc....., scară.....,etaj.....,apartament....., în calitate de
vă aduc la cunoștință următoarele aspecte constatate în activitatea
instanței/parchetului.....din localitatea sau a
judecătorului/procurorului.....de la instanța/parchetul.....și vă
solicit să luați măsurile legale pentru înlăturarea deficiențelor pe care
vi le învederez.

Motivele sesizării sunt următoarele:

În fapt, la data de

Data:

Semnătura,

DOMNULUI PREȘEDINTE AL CONSILIULUI SUPERIOR AL
MAGISTRATURII